

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

ВИСНОВОК

**Про розгляд проекту Закону України
про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підтримки
громадських об'єднань осіб з інвалідністю
(реєстр. № 4607)**

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на засіданні 10 червня 2021 року розглянув проект Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю (реєстр. № 4607 від 18.01.2021), поданий народним депутатом України Бабенком М.В. та іншими народними депутатами України, а також висновки центральних органів виконавчої влади.

Як зазначено в пояснювальній записці, проект акта розроблено з метою підтримки діяльності громадських об'єднань осіб з інвалідністю, їх осередків на державному та місцевому рівнях, запровадження інституційної підтримки для посилення їхньої інституційної спроможності та інституційного розвитку об'єднань, а також посилення представництва інтересів осіб з інвалідністю на місцевому рівні.

Проектом акта передбачено внесення змін до статей 87 та 91 Бюджетного кодексу України, а саме:

у підпункті „в” пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України доповнено нормою щодо можливості отримувати за рахунок коштів державного бюджету кошти на інституційну підтримку всеукраїнських громадських об'єднань осіб з інвалідністю;

доповнити підпункт 3 пункту 1 статті 91 Бюджетного кодексу України новим підпунктом „є” та передбачити можливість отримувати громадським об'єднанням осіб з інвалідністю за рахунок коштів місцевих бюджетів кошти на виконання програм (проектів, заходів) відповідного адміністративно-територіального рівня, а також на інституційну підтримку їхніх соціальних об'єктів, які надають послуги особам з інвалідністю.

На думку авторів законопроекту його прийняття сприятиме підтримці діяльності громадських об'єднань осіб з інвалідністю, їх осередків на державному та місцевому рівнях. Запровадження інституційної підтримки для

посилення їхньої інституційної спроможності та інституційного розвитку об'єднань, а також посилення представництва інтересів осіб з інвалідністю на місцевому рівні.

Головне науково-експертне управління (ГНЕУ) висловлює зауваження до законопроекту.

У проекті пропонується віднести до видатків, які можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, видатки на *«надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю на виконання програм (проектів, заходів) відповідного адміністративно-територіального рівня, а також на інституційну підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю та їхніх соціальних об'єктів, які надають послуги особам з інвалідністю»*.

У наведеному приписі виглядає некоректним формулювання *«інституційна підтримка ... соціальних об'єктів»*, оскільки інституційна підтримка може стосуватись лише суб'єктів, а не інфраструктурних об'єктів.

За змістом норми виникають запитання, чи можуть фінансуватись з місцевого бюджету видатки на *інституційну підтримку всеукраїнських громадських об'єднань осіб з інвалідністю та їхніх соціальних об'єктів, які надають послуги особам з інвалідністю*, та, відповідно, у разі такої можливості, щодо коректності такого фінансування, враховуючи, що згідно з оновленим пп. «в» п. 9 ч. 1 ст. 87 БК надання інституційної підтримки таким об'єднанням здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Виникає питання щодо фінансового забезпечення вказаних у проекті видатків, які, за змістом пропонованих положень проекту, є додатковими як для державного, так і для місцевих бюджетів.

Стосовно місцевих бюджетів, ГНЕУ зауважує, що належного обґрунтування у частині як покладення обов'язків щодо фінансування пропонованих у проекті видатків на місцеві бюджети, так і спроможності останніх забезпечити такого роду видатки на належному рівні у супровідних до проекту документах не надано. Відповідно до вимог ч. 3 ст. 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. У проекті ж відповідні пропозиції відсутні.

Міністерство соціальної політики України зазначає, що законопроектом не визначено механізму надання бюджетних коштів на інституційну підтримку громадським об'єднанням осіб з інвалідністю.

З урахуванням того, що у 2020 році Мінсоцполітики було запроваджено механізм надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю на конкурсних засадах, пропонується доповнити законопроект нормою щодо надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю на інституційну підтримку на конкурсних засадах.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України зауважує, що зазначений проект Закону потребуватиме додаткових видатків із державного та місцевих бюджетів.

Відповідно до вимог частини першої статті 27 Кодексу до проекту Закону не надано належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні

розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочень витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету, які необхідні у разі, якщо зміни показників бюджету передбачають збільшення його витрат, для досягнення збалансованості бюджету.

Міністерство фінансів України зазначає, що законопроект не відповідає вимогам частини першої статті 27 Кодексу щодо подання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування.

Водночас, відповідно до статті 87 Кодексу фінансова підтримка громадським об'єднанням осіб з інвалідністю та ветеранів надається на виконання виключно загальнодержавних програм (проектів, заходів).

Положення законопроекту щодо надання громадським організаціям фінансової підтримки на інституційний розвиток для матеріально-технічного забезпечення їх діяльності та організаційний розвиток *не враховують норм Закону України «Про громадські об'єднання»*, згідно з якими одним із принципів діяльності громадських об'єднань є самоврядність, що передбачає право членів (учасників) громадського об'єднання самостійно здійснювати управління діяльністю громадського об'єднання відповідно до його мети (цілей), визначати напрями діяльності, а також невтручання органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування в діяльність громадського об'єднання, крім випадків, визначених законом.

Водночас згідно з Порядком проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049, інститути громадянського суспільства, що беруть участь у конкурсі, повинні мати відповідну матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення, а також оплачувати, у разі перемоги у конкурсному відборі, приміщення, техніку, обладнання, проїзд тощо.

Також варто зазначити, що спрямування бюджетних коштів на інституційну підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю потребуватиме додаткових видатків і, по суті, передбачатиме їх утримання за рахунок бюджетних коштів.

Згідно з Кодексом будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету здійснюються лише за наявності відповідного бюджетного призначення, якщо інше не передбачено законом про Державний бюджет України.

У Державному бюджеті України кошти на вищезазначену мету не плануються у зв'язку з відсутністю законодавчих підстав.

Окрім того, Міністерство фінансів України зауважило, що здійснення інституційної підтримки одних і тих же організацій з державного і місцевих бюджетів унаслідок відсутності розмежування, критеріїв та механізмів такої підтримки згідно зі статтями 85, 116 Кодексу заборонено та вважається бюджетним правопорушенням.

ГС ВГО «Національна асамблея людей з інвалідністю України» підтримує законопроект.

Асоціація міст України не заперечує щодо прийняття законопроекту у запропонованій редакції.

Урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю надає свої пропозиції до законопроекту.

Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю повідомляє про підтримку даного законопроекту.

Фонд соціального захисту інвалідів підтримує концепцію запропонованих змін та не має зауважень до законопроекту.

З огляду на зазначене, розглянувши проект Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю (реєстр. № 4607 від 18.01.2021), Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Разом з тим, на підставі пункту 3 частини 4 статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат України Третякова Г.М. вважає за доцільне викласти окремі застереження щодо Проекту Закону №4607 від 18.01.2021 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підтримки діяльності громадських об'єднань осіб з інвалідністю», що додаються в окремій думці № 53д9/5-2021/188433 від 09.06.2021.

Додаток: на 3 арк.

Голова Комітету

Г. Третякова

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 12A1C72050EC685404000000C18C040003E80C00
Дійсний до: 21.06.2021 11:36:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/3-2021/192779 від 11.06.2021

541186